

o komparatistiku. Přitom porozumění kořenům kultury na západním okraji slovanské mapy Evropy znamená přínos pro dvě koncepce, které se v českých regionech překrývají a mají mezinárodní dopad: slavistickou a středoevropskou.

Věra Frolcová (EÚ AV ČR, v. v. i.)

KONFERENCE O TRADIČNÍ VÍŘE A MEZINÁRODNÍ MÍTINK PROJEKTU ETNOFOLK V BANSKÉ BYSTRICI, 7.–9. 10. 2013

V rámci evropského grantového projektu ETNOFOLK (Preservation and Enhancement of Folk Culture Heritage in Central Europe – projekt č. 3CE296P4), který je financovaný z Fondu regionálního rozvoje Evropské unie prostřednictvím Central Europe Programme a účastní se ho vědecké instituce zemí střední Evropy (Česko, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko a jako asociovaný partner Rakousko), proběhl v říjnu již pátý mítink. Organizátorem tohoto setkání byla Univerzita Mateje Bela (UMB) z Banské Bystrice (projektový partner č. 3). V rámci tohoto třídního setkání se uskutečnily tři samostatné akce – konference, oborový seminář a projektový mítink, kterých se zúčastnili všichni projektoví partneři a přizvaní hosté.

První den proběhla konference o změnách v tradičním pojetí víry ve střední Evropě (*Conference on traditional beliefs*). Po úvodních slovech Prof. PhDr. Karola Görnera, Ph.D., prorektora pro výzkum UMB a projektového manažera a hlavního koordinátora PhDr. Jaroslava Otčenáška, PhD (Etnologický ústav AV ČR, v. v. i./ EÚ AV ČR), byly na programu příspěvky

odborníků přizvaných projektovými partnery. Za EÚ AV ČR vystoupili se svými referáty Markéta Holubová (*Současné projevy uctívání Panny Marie v ČR*) a Matěj Kratochvíl (*Typický projev feudální suverstrukury – Náboženské písně horníků na Kladensku v 50. letech*). Další příspěvky zazněly od Tatiány Podolinské, ředitelky Ústavu etnologie SAV, Saši Poljak Isteničové, Saši Babičové a Moniky Krojejevé z Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC-SAZU. S výsledky svých výzkumů seznámil posluchače také Ivan Souček z UMB a Laura Iancu a Zsolt Nagy Károly z Etnologického ústavu Centra humanitních studií Maďarské akademie věd. V následné diskusi se přednášející i posluchači zaměřili především na problematiku reflexe a zachycování současných podob tradiční zbožnosti a jejich možných analýz.

Druhý den mítinku proběhl oborový seminář zaměřený na prezentaci příkladů zachování a propagování kulturního dědictví. Po úvodním slovu Alexandry Bituškové (vedoucí projektové části č. 5) zaznělo několik proslovů na téma zachování, využití a rozvoje kulturního dědictví od všech projektových partnerů s příklady z jejich zemí. Mimo jiné vystoupila jako host také Katharina Obenhuber z rakouské komise UNESCO a prezentovala aktivity této organizace. Po celodenním semináři všichni účastníci navštívili Španiu Dolinu (vesnicou památkovou rezervací nedaleko Banské Bystrice) – jeden z dobrých příkladů zachovávání a prezentace lidové architektury, kultury, lidových zvyků a tradic. Následovala prezentace lidových jídelních zvyků, hudby a odívání v kolibě sv. Kryštofa.

Třetí den proběhl projektový mítink, na němž se řešily konkrétní postupy prací a realizace dílčích výstupů projektu

ETNOFOLK. Za Etnologický ústav vystoupili Jaroslav Otčenášek, Barbora Gerželová a Juraj Jonáš. Závěr celé akce byl vyhrazen pro jednání Steering Committee. Projektového mítinku se účastnila také zástupkyně Central Europe Programme (poskytovatele grantu) Katarína Hanzelová.

Kolegové z Univerzity Mateje Bela z Banské Bystrice zvládli organizaci mítinku a konference velmi dobře. Z přátelské atmosféry jednání i ze všech představených dosavadních výsledků je zřejmé, že grant je na dobré cestě k úspěšnému dokončení a že tedy finálnímu spuštění webového portálu v dubnu 2014 nic nebrání.

Ondřej Hartvich (EÚ AV ČR, v. v. i.)

8. TAGUNG ZUR HINTERGLASKUNST, SCHLOSSMUSEUM MURNAU, 4.–5. 10. 2013

Ve dnech 4.–5. 10. 2013 se v prostorách zámeckého muzea v Murnau konal osmý ročník konference věnované problematice podmalby na skle. Ve městě se „putovní“ jednání odborníků, sběratelů i zájemců o danou formu výtvarného projevu uskutečnilo již podruhé z několika důvodů. Ve zdejším muzeu je uložena sbírka obrázků na skle významného sběratele Udo Dammerta, s níž se měla česká veřejnost možnost seznámit díky výstavě uspořádané v prostorách Lobkovického paláce v roce 1991. V letošním roce byla přítom v murnauském muzeu po rekonstrukci otevřena nová instalace části této sbírky.

Murnau, podobně jako nedaleký Seehausen a Uffing ležící na březích Staffelsee, byl jedním z důležitých jihoněmeckých center lidové podmalby na skle. Přestože počátky

zdejší produkce byly ovlivněny řemeslnou malbou na skle nedalekého Augsburgu, rozvinula se u Staffelsee v průběhu 19. století hromadná domácká výroba obrázků na skle předávaná v malířských rodinách z generace na generaci.

Z etnologického hlediska je místo velmi zajímavé jako příklad vzájemného vlivu tzv. lidového a slohového umění. V tomto případě jde navíc o téměř ukázkový a spíše ojedinělý „vliv zdola“. V letech před první světovou válkou působili v okolí členové avantgardní mnichovské skupiny *Der blaue Reiter*, zvláště malíři Gabriele Münterová, Vasilij Kandinskij a Franz Marc. Jejich tvorba byla zřetelně ovlivněna lidovou produkcí, mj. podmalbami na skle, grafikou a dřevořezbami různé provenience, o čemž svědčí stejnojmenný almanach skupiny vydaný v roce 1912. Technice podmalby se někteří tvůrci tohoto uskupení dokonce naučili u posledního lidového murnauského malíře Heinricha Rambolda (1872–1953). V jejich dílech se tak lze setkat s kopiemi lidových podmalb či variacemi na tradiční náboženská témata (zvláště u Gabriely Münterové). Častěji však umělci využívali spíše principy lidové malby na skle (mj. výrazný grafický plán v podobě soustavy kontur, zářivá barevnost, plošnost malby, sklon k abstrakci) k vlastním tvůrčím záměrům a vytváření svěbytných maleb na skle.

Různorodý tematický okruh referátů do značné míry reflektoval místo konání i složení účastníků z různých evropských zemí, mj. Německa, Rakouska, Francie, Anglie, Itálie či Česka. K muzeu a městu Murnau se přímo vztahovala nová prezentace Dammertovy sbírky (S. Uhring, *Einführung in die neue Hinterglas-Dauerausstellung*) a referáty o tvorbě podmalb dvou malířů skupiny *Der blaue Reiter* (B. Salmen,